

охарактеризувати як спробу поєднання попередніх підходів. Щодо останнього підходу слід зазначити, що І. Ансофф у праці [1] запропонував використовувати показник конкурентного статусу фірми, який характеризує конкурентоспроможність підприємства, розрахований на основі рентабельності капітальних стратегічних вкладень, відкоригованої на ступінь оптимальності стратегії фірми й ступінь відповідності потенціалу фірми до цієї оптимальної стратегії. Отже, під конкурентоспроможністю підприємства слід розуміти здатність ведення ним своєї виробничої, фінансової, інвестиційної діяльності таким чином, щоб протягом тривалого періоду часу забезпечувати свою присутність на ринку і при цьому прибуток підприємства від реалізації продукції забезпечував би не лише його існування, але й розвиток у вигляді підвищення якості продукції та вдосконалення виробничого процесу.

Література: 1. Ансофф І. Новая корпоративная стратегия / И. Ансофф. – СПб.: Изд-во “Питер”, 1999. – 416 с. 2. Астахова И. Повышение конкурентоспособности изделий / И. Астахова // Бизнес-информ. – 1997. – №21. – С. 71-74. 3. Булеев И.П. Предприятие в системе общественных отношений: институциональный аспект: моногр. / И.П. Булеев / НАН Украины. Инт-т экономики пром-сти. – Донецк, 2006. – 424 с. 4. Петров В. Конкурентоспособность / В. Петров // РИСК. – 1999. – №4. – С. 4-11.

Корзаченко О.В.,
*асистент кафедри інформаційного менеджменту ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»,
м. Київ, Україна*

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ SIX SIGMA ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Одним із важливих чинників, що впливає на сталий розвиток підприємства, є його фінансова стабільність та стійкість, які забезпечується фінансовим менеджментом окремого господарюючого суб'єкта. Фінансова стійкість, перш за все, обумовлюється наявністю у підприємства фінансових ресурсів, достатніх для розвитку конкурентоздатної діяльності, а також досягається через баланс грошових потоків, розробку та дотримання розрахунково-платіжної дисципліни. У зв'язку з цим виникає потреба у визначенні впливу дебіторської заборгованості як однієї із найголовніших у складі фінансових потоків підприємства на його фінансову стабільність. Очевидно, що наявність дебіторської заборгованості в складі активів господарюючого суб'єкта – явище об'єктивного характеру, зумовлене особливостями функціонування будь-якого підприємства. Вона з'являється внаслідок існування ряду ризиків при проведенні взаєморозрахунків між контрагентами за результатами фінансово-господарських операцій. Збільшення обсягу дебіторської заборгованості призводить до дефіциту обігових коштів, що сприяє зниженню платоспроможності підприємства, сповільнює кругообіг його капіталу і загалом справляє негативний вплив на його фінансову стійкість.

При реалізації товарів (робіт або послуг) в обліку за методом нарахування відображається дохід від реалізації і сума дебіторської заборгованості. Тобто, при збільшенні доходів від реалізації, а отже і прибутку, суми податку на прибуток, спостерігається також відсутність надходження грошових коштів на поточний рахунок підприємства. Таким чином, без перетворення високоліквідних активів в грошові кошти, без залучення додаткових запозичених коштів або без відволікання грошових коштів з інших фінансово-господарських процесів, підприємство втрачає можливість своєчасно розраховуватися з бюджетом по податках та платежах, здійснювати розрахунки з працівниками по оплаті праці, а також виконувати інші операційні витрати [1, с. 298]. Обмеженість обігових коштів підприємства гальмує процеси створення фінансової бази як самофінансування основної діяльності, зміцнення фінансових позицій та приріст капіталу, здійснення розширеного відтворення.

Зазначимо, що вплив дебіторської заборгованості на діяльність підприємства не може бути визначений як однозначно негативний. Слугуючи засобом збільшення товарообігу, дебіторська заборгованість позитивно впливає на фінансовий результат діяльності.

З метою забезпечення фінансової стійкості та сталого розвитку підприємства, особливо зростає роль раціонального управління дебіторською заборгованістю, підтримання її на певному оптимальному рівні, та запобігання утворенню безнадійних боргів. Сучасна парадигма

менеджменту дозволяє розглянути управління дебіторською заборгованістю як окремий бізнес-процес підприємства, та застосовувати до нього сучасні оптимізаційні методи з метою досягнення бажаних результатів діяльності. Перш за все, оптимізація бізнес-процесу управління дебіторською заборгованістю має на меті подолання зазначених негативних тенденцій, а також реалізацію комплексу заходів щодо мінімізації ризиків пов'язаних зі збільшенням рівня заборгованості. З метою оптимізації досліджуваного бізнес-процесу запропоновано використання методології Six Sigma.

Методологія Six Sigma спрямована на аналіз і оптимізацію бізнес-процесів, тобто на виявлення невідповідностей між очікуваними та фактичними результатами. Вона передбачає визначення та усунення основних причин проблем шляхом зосередження на тих вихідних параметрах, які є критично важливими для споживачів результатів бізнес-процесів і прийняття конструктивних рішень, необхідних для їх раціонального функціонування.

Головним компонентом концепції Six Sigma вважається використання інструментів статистичного управління процесами. Зазвичай під сигмою розуміють стандартне відхилення випадкової величини від її математичного сподівання та позначають міру варіабельності бізнес-процесу. Діяльність підприємства оцінюється σ -рівнем його бізнес-процесів. Бізнес-процес, якість якого сягає рівня 6σ , має лише 0,00034% відхилень. Традиційно, в якості норми на підприємстві встановлюють відхилення в розмірі 3 або 4σ , незважаючи на той факт, що в результаті таких процесів на 100% операцій припадає від 0,62% до 6,68% відхилень [3, с. 42].

Основи концепції Six Sigma ґрунтуються на схемі безперервного вдосконалення з використанням оптимізаційного циклу DMAIC: Define (визначення) – Measure (вимірювання) – Analyze (аналіз) – Improve (поліпшення) – Control (контроль) [2; 3, с. 153].

На етапі Define задаються цілі оптимізації обраного бізнес-процесу. Для цього, в першу чергу, необхідно розробити структурну модель бізнес-процесу, та чітко ідентифікувати його основні параметри, а саме: постачальників, входи, споживачів та виходи. Перелічені заходи допоможуть ідентифікувати проблемні ланки бізнес-процесу. Основою методології є визначення факторів, які необхідно виміряти, проаналізувати, поліпшити та контролювати з метою отримання ефективних результатів оптимізації. Таким чином, необхідно виявити саме ті фактори впливу на бізнес-процес, які встановлюють причинно-наслідковий зв'язок між ним та його результатами. Фундаментальним принципом філософії Six Sigma є твердження, що поліпшення якості неможливо досягти без його вимірювання. На етапі Measure досліджуються характеристики бізнес-процесу. Результатом етапу є детерміновані дефекти виконання процесу на підприємстві, які суттєво впливають на його якість. Під дефектом розуміють вимірні характеристики процесу або його результати, які не відповідають специфікаціям або очікуванням споживачів. В якості дефектів бізнес-процесу управління дебіторською заборгованістю детерміновані такі: (1) показник безнадійної дебіторської заборгованості в її загальному обсязі; (2) показник обороту дебіторської заборгованості. Відмітимо, що визначення дефектів нерозривно пов'язане з цілями оптимізації процесу.

Етап Analyze передбачає, перш за все, формулювання задач оптимізації, а також дослідження результатів бізнес-процесу шляхом затвердження критеріїв оцінки та виявлення причин дефектів, та шляхів їх усунення. Аналіз включає в себе розробку ряду гіпотез щодо причин виявлених проблем бізнес-процесу, аналіз операцій процесу та даних та підтвердження або ж відхилення гіпотез. Основна мета етапу Improve полягає в реалізації заходів, запланованих при аналізі причин дефектів. На заключному етапі циклу DMAIC необхідно розробити план контролю за змінами в процесі шляхом проведення статистичних досліджень, визначення та грошової оцінки ефективності реалізованих заходів.

Використання методології Six Sigma забезпечить підприємству оптимізацію управління дебіторською заборгованістю, а також високий рівень якості бізнес-процесу.

Література: 1. Корзаченко О.В. Оптимізація процесу управління дебіторською заборгованістю телекомунікаційного підприємства // Стан та перспективи розвитку фінансової системи України. Колективна монографія / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. – Умань: Видавець «Сочінський», 2012. – 324 с. 2. Спивак М.А. Применение концепции Six-Sigma при оптимизации бизнес-процессов. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.six-sigma.ru/?id=119>. 3. Шесть сигм для менеджеров / Грег Брю. – Пер. с англ. В.Н. Егорова. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 2004. – 272 с.